

Kwartaalmonitor Detailhandel

Vierde kwartaal 2014

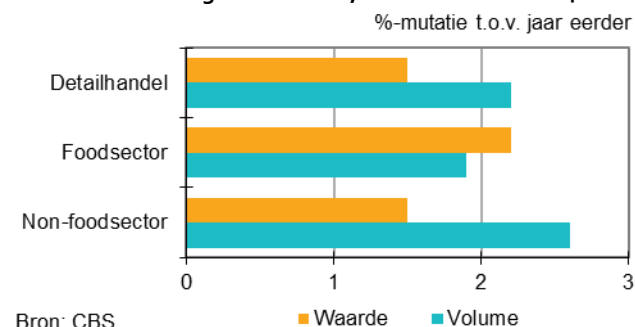
Detailhandel sluit 2014 positief af

- Totale detailhandel: Herstel zet in vierde kwartaal weer door
- Foodsector: Omzet en verkopen groeien iets harder, vooral door beter presterende supermarkten
- Non-foodsector: grootste groei in zeven jaar, consumentenelectronica verder in de lift
- Postorderbedrijven en internetwinkels: in vierde kwartaal grootste omzetstijging van het jaar
- Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen: Consumptie een fractie hoger, koopbereidheid stabiel

Het jaar 2014 is voor de detailhandel positief geëindigd. Het eerder ingezette herstel kreeg in het vierde kwartaal een vervolg met verdere groei in omzet en volume. Zowel in de food- als non-foodsector was sprake van groei. In de food-sector moest de groei vooral van de supermarkten komen, de speciaalzaken laten een terugval zien. De non-foodsector kende zelfs de sterkste toename in zeven jaar. In de non-foodsector zet de verbetering door in bijna alle subbranches. Ook voor de postorderbedrijven en internetwinkels pakte het vierde kwartaal sterk uit. Het aantal faillissementen in de detailhandel loopt daarbij verder terug en het aantal vacatures blijft stabiel. De consumptie van huishoudens stijgt licht, maar de koopbereidheid van consumenten is nog altijd negatief. De stemming onder detaillisten is positief, maar dit zwakt wel iets af.

Omzetontwikkeling detailhandel, vierde kwartaal 2014

[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

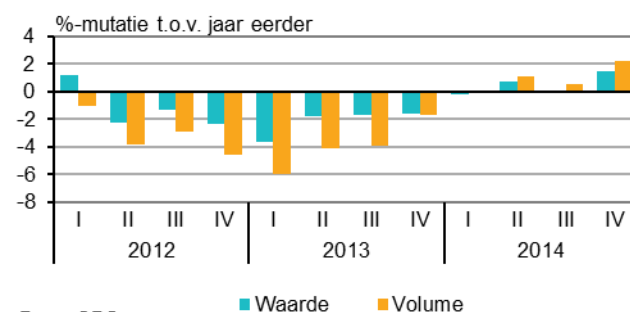
Totale detailhandel

Herstel zet in vierde kwartaal weer door

Na een klein dipje in het derde kwartaal van 2014 heeft de detailhandel in het vierde kwartaal de weg omhoog weer gevonden. De omzet nam met 1,5 procent toe; de grootste stijging sinds het eerste kwartaal van 2011. Het herstel is volledig toe te schrijven aan het volume dat voor het derde kwartaal op rij groeide. De verkopen namen met 2,2 procent toe, de sterkste groei in zeven jaar tijd. De prijzen blijven wel nog steeds dalen.

Mede door de groei in het vierde kwartaal noteerde de detailhandel, na twee jaar met omzetsdalingen, voor heel 2014 een plus van 0,5 procent. Dit kwam voornamelijk doordat in 2014 voor het eerst in zes jaar de verkopen zijn gegroeid.

Omzetontwikkeling detailhandel

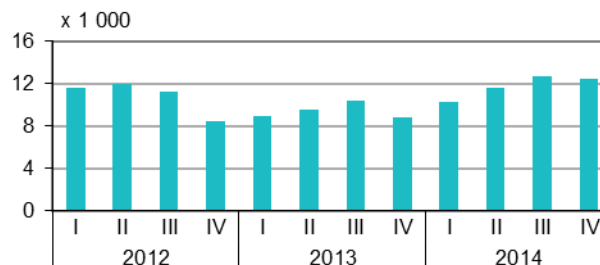
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Aantal vacatures stabiel

In de detailhandel stonden 12,4 duizend vacatures open in het vierde kwartaal van 2014. In voorgaande jaren liep in het vierde kwartaal het aantal vacatures sterk terug ten opzichte van een kwartaal eerder. Dit jaar is de terugval marginaal. In vergelijking met het vierde kwartaal van 2013 stonden er zelfs ruim 40 procent meer vacatures open.

Het aantal ontstane en vervulde vacatures was daarbij ongeveer gelijk en bedroeg 32 duizend. In voorgaande jaren werden in het vierde kwartaal altijd meer vacatures vervuld dan dat er nieuwe vacatures bijkwamen.

Aantal openstaande vacatures

Bron: CBS

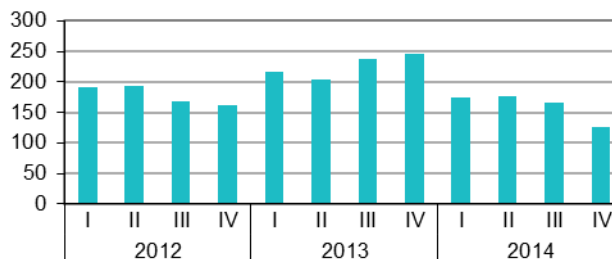
[StatLine: Vacatures](#)

Opnieuw minder detaillisten failliet

Het aantal faillissementen in de detailhandel is in het vierde kwartaal verder afgenomen. Dit keer moesten 126 detaillisten hun activiteiten beëindigen, het kleinste aantal van de afgelopen drieënhalf jaar. In vergelijking met een jaar eerder gingen zelfs bijna 50 procent minder winkeliers failliet.

De verbetering wordt breed gedragen. Zo werden in de branche met de meeste bedrijfssluitingen, de non-foodsector, bijna 50 procent minder bedrijven failliet verklaard dan in het vierde kwartaal van 2013. In de voedings- en genotmiddelenbranche gingen zelfs bijna 70 procent minder winkeliers op de fles. Het aantal failliete postorderbedrijven en internetwinkels was 50 procent kleiner dan een jaar eerder. In 2013 nam het aantal faillissementen in deze branche in het laatste kwartaal nog sterk toe, terwijl in 2014 dit er ongeveer evenveel waren als in de drie voorgaande kwartalen.

Uitgesproken faillissementen detailhandel

Bron: CBS

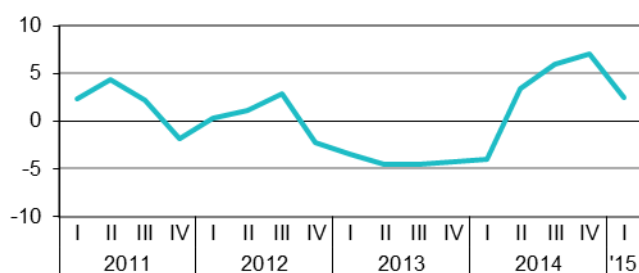
[StatLine: Uitgesproken faillissementen](#)

Vertrouwen detailhandel verslechterd

Het ondernemersvertrouwen in de detailhandel lag aan het begin van het eerste kwartaal van 2015 lager dan een kwartaal eerder. In het vorige kwartaal werd juist nog de hoogste stand in vier jaar bereikt. Na jaren van krimp noteerde de detailhandel in 2014 een bescheiden groei van de omzet. Dit was terug te zien in het in 2014 toegenomen vertrouwen van de detaillisten.

Het ondernemersvertrouwen is gebaseerd op drie deelindicatoren: de ontwikkeling van de omzet in het vorige kwartaal en voor het lopende kwartaal een oordeel over de handelsvoorraden en de omzetverwachting. De terugval aan het begin van 2015 kwam doordat de ondernemers veel minder positief zijn wat betreft de te verwachten omzet en handelsvoorraden in het eerste kwartaal van 2015. Over de omzetontwikkeling in het vierde kwartaal waren de winkeliers juist veel gunstiger gestemd dan een kwartaal eerder.

Vertrouwen detailhandelaren (seizoengecorrigeerd)

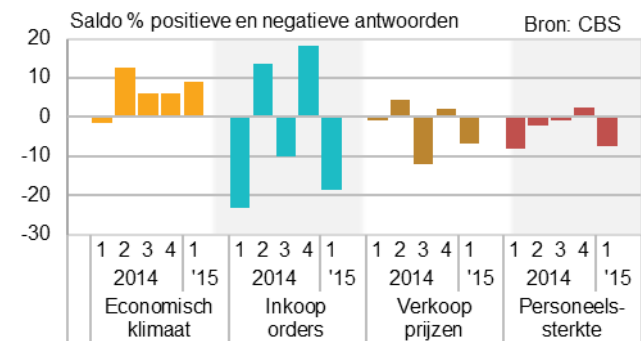
Bron: CBS

[StatLine: Ondernemersvertrouwen](#)

Detailisten voorzien minder bedrijvigheid

De detailhandelaren zijn voorzichtig in hun verwachtingen voor het eerste kwartaal van 2015. Ze verwachten weliswaar beduidend minder bedrijvigheid dan in het voorgaande kwartaal (lagere omzet en minder inkoopactiviteit), maar dat past binnen het gebruikelijke seizoenpatroon in de detailhandel. Ook over de werkgelegenheid zijn de ondernemers wat negatiever dan vorig kwartaal. Per saldo verwachten meer ondernemers minder personeel in te zetten. De ondernemers zijn wel positief over het economisch klimaat voor hun bedrijf. Er zijn wederom meer ondernemers die een verbetering verwachten dan die een verslechtering voorzien. Wel denken de ondernemers dat de afzetprijzen onder druk blijven staan; per saldo denken meer ondernemers lagere verkoopprijzen te rekenen.

Verwachtingen eerste kwartaal 2015

StatLine: [Conjunctuurenquête Nederland](#)

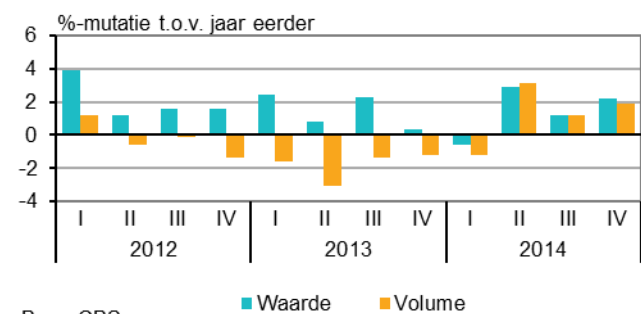
Foodsector

Omzet en verkopen groeien iets harder

De omzet in winkels in voedings- en genotmiddelen was in het vierde kwartaal ongeveer 2 procent groter dan in het laatste kwartaal van 2013. Daarmee was de toename iets sterker dan in het derde kwartaal. De stijging komt net als in de afgelopen twee kwartalen doordat er meer wordt verkocht. Na twee kwartalen zonder prijsstijging, liepen in het vierde kwartaal de prijzen ook weer iets op. De prijsstijging was echter wel nog een stuk kleiner dan in 2012 en 2013.

Over het hele jaar gezien nam de omzet in 2014, net als in voorgaande jaren, licht toe (1,5 procent). De toename kwam in 2014 echter vooral door groei in het volume, terwijl in de jaren hiervoor de omzetstijging was toe te schrijven aan hogere prijzen.

Omzetontwikkeling foodsector

Bron: CBS

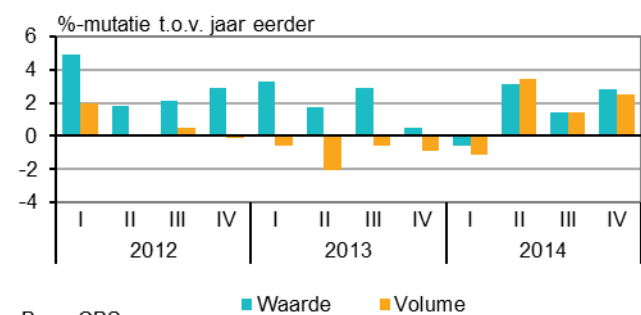
StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Supermarkten presteren wat beter

De supermarktbranche is de drijvende kracht achter de verbetering in de foodsector. De omzet lag in deze winkels in het vierde kwartaal bijna 3 procent hoger dan in hetzelfde kwartaal in 2013. Dit kwam wederom doordat klanten meer kochten. Net als voor de totale foodbranche viel de groei daarmee hoger uit dan in het derde kwartaal. Verder kwam ook in de supermarkt een einde aan een korte periode zonder prijsstijging.

De supermarkt omzet nam, met een omzetstijging van iets minder dan 2 procent, uiteindelijk in 2014 bijna even sterk toe als in 2013. In tegenstelling tot voorgaande jaren was het volume dit jaar de stuwende factor voor de groei en niet hogere prijzen.

Omzetontwikkeling supermarkten

Bron: CBS

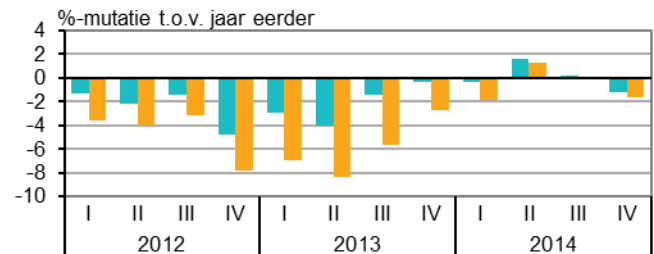
StatLine: [Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Terugval speciaalzaken

Speciaalzaken in voedings- en genotmiddelen zijn in het vierde kwartaal weer verder weggezakt. Deze winkels noteerden in het tweede kwartaal nog de eerste groei sinds lange tijd. Een kwartaal later was er echter nauwelijks meer groei en in het vierde kwartaal dook de branche zelfs weer in de min. De omzet daalde in het laatste kwartaal van 2014 met ruim 1 procent doordat het volume licht kromp. De producten in de winkels waren daarbij gemiddeld genomen iets duurder dan een jaar eerder.

Door het positieve tweede en derde kwartaal kwam de omzet voor heel 2014 nog op hetzelfde niveau uit als in 2013. Daarmee was er voor eerst sinds 2007 in deze branche geen omzetsdaling. Het volume was wel kleiner, maar de krimp was veel minder sterk dan in voorgaande jaren.

Omzetontwikkeling speciaalzaken

Bron: CBS

[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

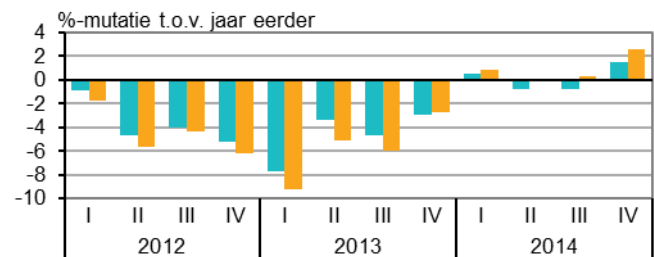
Non-foodsector

Grootste groei in zeven jaar

Het vierde kwartaal pakte voor de non-foodwinkels positief uit. Nadat het herstel in de non-foodbranche in het tweede en derde kwartaal enigszins stokte, trok de groei in het vierde kwartaal weer aan. De omzet kwam 1,5 procent hoger uit dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder. Dit is zelfs de sterkste omzetsijting sinds eind 2007. De verbetering kwam doordat het volume met bijna 3 procent groeide, ook de sterkste groei in zeven jaar tijd. De prijzen daalden licht, net als in de rest van het jaar.

Uiteindelijk kwam de omzet van de non-foodwinkels hierdoor in 2014 iets boven het niveau van 2013 uit, op jaarbasis de eerste stijging sinds 2008. Dit kwam doordat voor het eerst in zes jaar weer meer producten bij de kassa werden afgerekend.

Omzetontwikkeling non-foodsector

Bron: CBS

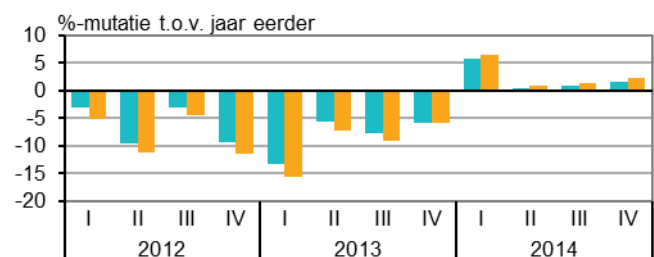
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Doe-het-zelfzaken houden groei vast

Net als in de andere kwartalen van 2014 steeg in het vierde kwartaal de omzet van winkels in doe-het-zelfartikelen. De omzettoename, van bijna 2 procent, was daarbij iets groter dan in de twee voorgaande kwartalen. In totaal nam de omzet in 2014, na twee jaren met een sterke omzetsdaling, met iets meer dan 2 procent toe. Het herstel komt doordat het volume na vele jaren van krimp weer met bijna 3 procent groeide. De prijzen daalden juist licht, in tegenstelling tot voorgaande jaren.

Binnen de doe-het-zelf-branche laten de bouwmarkten een vergelijkbaar beeld zien. De omzet (2,5 procent) en het volume (3,2 procent) in deze winkels groeiden in het vierde kwartaal nog iets sterker. Door een kleine dip in het tweede kwartaal was de groei op jaarbasis ongeveer even groot als voor de totale branche.

Omzetontwikkeling winkels in doe-het-zelfartikelen

Bron: CBS

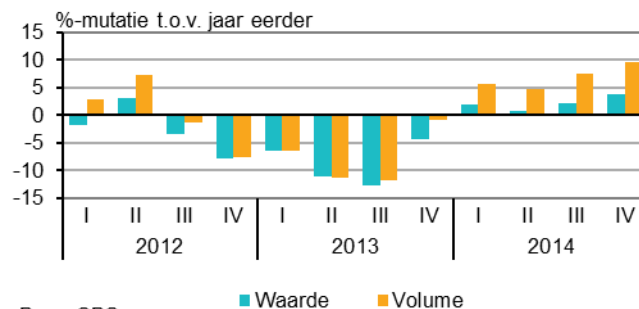
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Consumentenelektronica verder in de lift

Winkels in consumentenelektronica zetten in het vierde kwartaal de weg omhoog verder voort. De omzet kwam bijna 4 procent hoger uit dan een jaar eerder. Het volume was zelfs bijna 10 procent groter. Dit is de sterkste groei in vier jaar. De prijzen blijven echter wel onder druk staan. In totaal kwam de omzet in 2014 ruim 2 procent hoger uit, het volume groeide zelfs met 7 procent. In 2013 leverde deze branche nog bijna 9 procent aan omzet in.

De omzet van computerwinkels lag in het vierde kwartaal ruim 10 procent hoger. In totaal werd afgelopen jaar 14 procent meer omgezet, het volume groeide zelfs met 18 procent. Dit is de sterkste groei sinds 2002. In winkels in wit- en bruingoed trok de groei van de omzet (1 procent) en het volume (7 procent) in het vierde kwartaal verder aan. In 2014 was de omzetsdaling daardoor veel kleiner dan in de vijf jaar ervoor, met ook de sterkste volumegroei sinds 2008.

Omzetontwikkeling winkels in consumentenelektronica

Bron: CBS

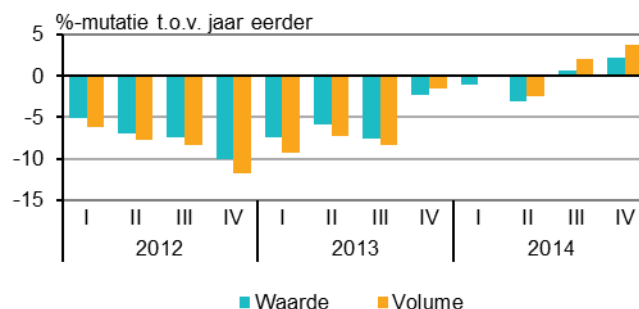
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Woonwinkels bouwen groei verder uit

In het vierde kwartaal behaalden woonwinkels ruim 2 procent meer omzet dan in het laatste kwartaal van 2013. Daarmee nam de omzet sterker toe dan in het voorgaande kwartaal, toen de omzet voor het eerst in zes jaar steeg. Het herstel trok aan doordat het volume nog iets sterker groeide, de prijzen blijven licht dalen. Ondanks een positief laatste halfjaar viel de omzet in 2014 uiteindelijk iets lager uit dan in 2013. Het verlies was wel kleiner dan in voorgaande jaren.

Bijna alle subbranches lieten aan het einde van 2014 een verbetering zien. De omzet van winkels in meubels en woninginrichting nam voor het tweede opeenvolgende kwartaal toe (4,5 procent). Keukenwinkels noteerden zelfs de sterkste omzetstijging (13,5 procent) sinds eind 2005. In beide branches stijgt de omzet door hogere verkopen. Winkels in huishoudelijke artikelen bleven als enige branche nog wel in de min (-4 procent).

Omzetontwikkeling woonwinkels

Bron: CBS

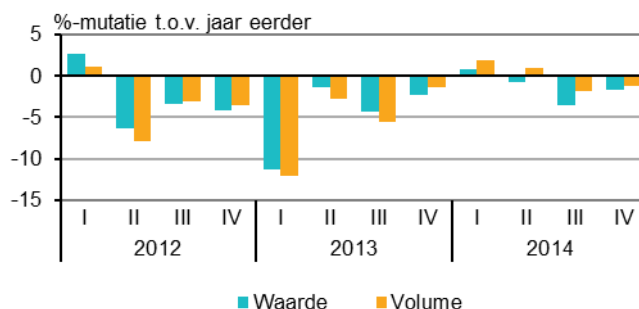
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Omzetverlies kleding- en schoenenbranche iets kleiner

De omzet van winkels in kleding, schoeisel en textiel viel wederom lager uit dan een jaar eerder. Het omzetverlies in het vierde kwartaal was, met bijna 2 procent, echter wel kleiner dan in het derde kwartaal. De prijzen (-0,3 procent) en volume (-1,2 procent) liepen minder sterk terug dan een kwartaal eerder. De kleding- en schoenenbranche sluit 2014 daardoor af met een omzetsdaling van ruim 1 procent, vooral door lagere prijzen. Daarmee nam de omzet minder sterk af dan in 2013, toen werd er vooral minder verkocht.

Textielsupermarkten, schoenenwinkels en dameskledingverkopers leverden in het vierde kwartaal minder omzet in dan in het derde kwartaal. Bovenkledingwinkels zetten als enige branche zelfs iets meer om dan een jaar eerder. Ook op jaarbasis noteerden deze winkels een stijging. De overige branches belanden in 2014 in de min, het verlies was wel kleiner dan in 2013.

Omzetontwikkeling winkels in kleding, schoeisel en textiel

Bron: CBS

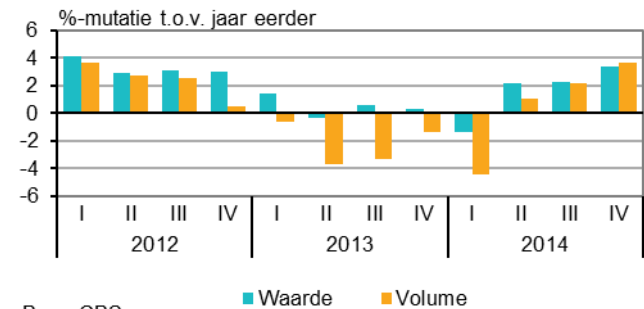
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Ook groei persoonlijke verzorging zet door

Winkels in persoonlijke verzorging zijn in het vierde kwartaal verder gegaan op de weg omhoog die in de twee voorgaande kwartalen was ingezet. De omzetstijging was zelfs iets groter dan in het tweede en derde kwartaal. Het volume liet de sterkste groei in bijna drie jaar zien. De prijzen daalden daarentegen voor het eerst sinds 2011 licht. In totaal nam de omzet in de vier kwartalen van 2014 iets sterker toe dan een jaar eerder. Een verschil is wel dat in 2013 het volume kromp en de prijzen sterk stegen, terwijl in 2014 het volume weer groeide en de prijsstijging veel kleiner was.

Drogisterijen laten een vergelijkbare trend zien. De groei viel in deze branche wel iets lager uit. In het vierde kwartaal was de omzet ruim 2 procent hoger; voor heel 2014 bedroeg de stijging 1 procent. In 2013 lieten deze winkels nog een kleine omzetzak zien.

Omzetontwikkeling winkels in persoonlijke verzorging

Bron: CBS

[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

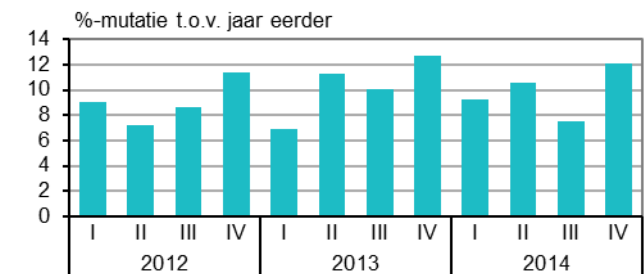
Postorderbedrijven en internetwinkels

Grootste omzetstijging van het jaar

Postorderbedrijven en internetwinkels hebben 2014 afgesloten met de grootste omzetstijging van het jaar. De omzettoename in het vierde kwartaal van 2014 van ongeveer 12 procent kwam sterk in de buurt van de forse groei eind 2013. Vooral in december (14,5 procent) werd fors meer omzet behaald. Ook in november (11 procent) en oktober (10,6 procent) werden dubbele groei cijfers gerealiseerd.

Daarmee kwam de omzet in 2014 in totaal bijna 10 procent hoger uit dan een jaar eerder. Dit is een iets kleinere stijging dan in 2013. De toename is wel een stuk sterker dan de stijging die de rest van de detailhandel laat zien, net zoals in voorgaande jaren het geval was.

Omzetontwikkeling postorderbedrijven, internetwinkels

Bron: CBS

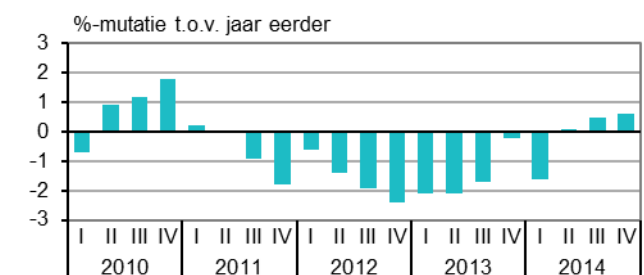
[StatLine: Detailhandel; omzetontwikkeling](#)

Bestedingen huishoudens en consumentenvertrouwen

Consumptie een fractie hoger

In het vierde kwartaal van 2014 besteedden huishoudens, net als in de twee voorgaande kwartalen, iets meer aan goederen en diensten dan een jaar eerder. Deze cijfers zijn gecorrigeerd voor prijsveranderingen. De groei van de afgelopen drie kwartalen volgt op bijna drie jaar van krimp. Over heel 2014 hebben huishoudens ongeveer net zoveel besteed als in 2013. In de eerste helft van 2014 werden de bestedingen nog gedrukt door een lager verbruik van aardgas. Al vijf kwartalen op rij geven consumenten meer uit aan duurzame goederen, zoals kleding en elektronica. Hieraan is in het vierde kwartaal 1,4 procent meer besteed. Consumenten gaven vooral meer uit aan woninginrichting en elektrische apparaten. Ook kochten ze meer fietsen dan een jaar geleden. Dat hangt samen met de eindejaarsrun op de voordelige fiets van de zaak.

Binnenlandse consumptie door huishoudens (volume)

Bron: CBS

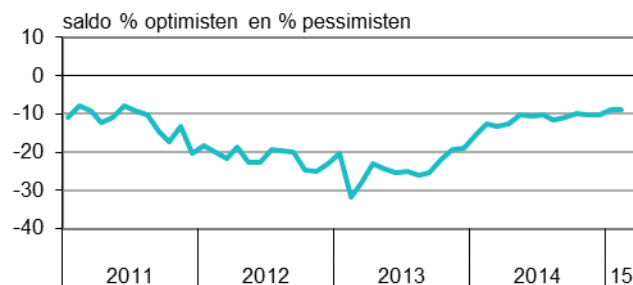
[StatLine: Bestedingen; consumptie huishoudens](#)

Koopbereidheid stabiel

De afgelopen drie maanden is de stemming van consumenten nauwelijks veranderd. In december 2014 stond de indicator op -7, in 2015 was dit in januari -6 en in februari -7. Bij een negatieve stand is het percentage pessimisten groter dan het percentage optimisten.

Het consumentenvertrouwen is gebaseerd op het oordeel van consumenten over de algemene economische situatie en de eigen financiële situatie (de koopbereidheid). Het vertrouwen in de economie liep in november 2014 een forse deuk op en is sindsdien niet meer hersteld. De deelindicator economisch klimaat daalde toen met 12 punten en kwam uit op -4. In februari 2015 is dit nog steeds -5. Ook de deelindicator koopbereidheid is nog altijd negatief. In mei 2014 stokte het herstel in de koopbereidheid en sindsdien schommelt de koopbereidheid rond -10. Dit is relatief laag, het gemiddelde over de afgelopen twintig jaar staat op -4.

Koopbereidheid consumenten (seizoengecorrigeerd)

Bron: CBS

[StatLine: Consumentenvertrouwen, economisch klimaat en koopbereidheid](#)

Opmerkingen betreffende deze publicatie

- Deze publicatie is samengesteld op basis van de cijfers die op 5 maart 2015 beschikbaar waren. Mogelijk zijn er op het moment van lezen actuelere cijfers, deze kunt u vinden via de links onder de grafieken.
- De cijfers zijn niet seizoengecorrigeerd. Indien dit wel het geval is dan staat dit aangegeven in de tekst/grafiek.

Meer informatie

CBS Infoservice: [online](#)
Telefonisch (09.00-17.00): 088 5707070

Media:
CBS Persdienst: persdienst@cbs.nl
Telefonisch: 070 3374444

Colofon

Tekst sector bedrijfsstatistieken Den Haag (EBD).

Datum 5 maart 2015